

sorin holban

iarna când au murit cangurii

Sorin Holban

**IARNA CÎND AU MURIT
CANGURII**

Microroman

Editura Virtual

2011

ISBN(e): 978-606-599-373-0

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului, sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

Ludvig Voicilă (I).....	1
Ludvig Voicilă (II)	6
Dana Rogoz (I).....	15
Ludvig Voicilă (III)	22
Dana Rogoz (II)	27
Ludvig Voicilă (IV).....	33
Dana Rogoz (III)	41
Ludvig Voicilă (V)	45
Dana Rogoz (IV).....	49
Dana Rogoz (V)	55
Ludvig Voicilă (VI).....	61
Dana Rogoz (VI).....	65
Ludvig Voicilă (VII)	70
Iarna cînd au murit cangurii	74

Ludvig Voicilă (I)

—Mamă, Ludvig e tata?

—Știi foarte bine că Ludvig nu e tata, spune Dana. Vorbești prostii...

—Prostii înseamnă altceva, spune băiatul.

—Ce altceva? — întreabă Dana.

—Cînd înjuri, explică băiatul. Sau cînd vorbești urît.

—De unde-ai mai scos asta?

—Mi-a spus mătușa Carolina.

—Mătușa Carolina mai bine ți-ar fi dat o batistă. Ca să nu-ți mai ștergi nasul cu mîna.

—Mi-a spus mătușa Carolina, repetă băiatul. Cînd l-am repezit pe Bebe.

—Asta vă învață pe voi la grădiniță?

—Ne învață poezii, spune băiatul. Și franceză.

—Nu mi-ai spus niciodată o poezie.

—Fiindcă nu m-ai întreat. Tu ești întotdeauna ocupată. Și te doare capul. A zis mătușa Axinia că ar trebui să te recăsătorești...

—O să mă supăr pe tine, spune Dana. Pe tine, și pe mătușa Axinia, și pe mătușa Carolina.

—Ce înseamnă să te recăsătorești? — întreabă băiatul.

—Nu-i treaba ta, spune Dana. Și nu mă mai agasa!

—Ce înseamnă agasa?

—Să nu mă mai plictisești...

—Ludvig te agasează?

—Ce-ți veni?

—Fiindcă i-ai spus într-o zi să nu te mai plictisească. Să te lase-n pace.

—Să știi că mă supăr cu adevărat pe tine, replică Dana. Nu-i frumos să spionezi pe alții.

—Ce înseamnă să spionezi?

—Să tragi cu urechea.

—Mamă, precis că Ludvig nu e tata?

—Știi foarte bine că Ludvig nu e tata, spune Dana. Ești băiat mare, trebuie să știi.

Stau în sufragerie și ascult dialogul dintre Dana și Flavius. Vocea Danei e gravă și egală, a băiatului e ascuțită și parcă revendicativă. Sînt amîndoi în bucătărie, Dana calcă rufele băiatului pentru săptămîna de la grădiniță. E duminică, și ca în fiecare duminică, Dana se ambiționează să-și găsească o mie de treburi. Este felul ei de a-mi spune s-o las în pace. Poate că are dreptate. Poate că prezența mea în viața ei o împiedică să fie mamă pînă la capăt. Mă gîndesc cum ar descurca toată povestea asta un pedagog de profesie. Ce-ar spune cînd Flavius l-ar întrea dacă Ludvig, adică eu, sînt

tatăl lui. Între timp, Flavius intră în sufragerie. Pășește săltăreț, trăgându-și tot timpul pantalonii. E un tic de care Dana e disperată. Mie mi se pare, dimpotrivă, că indică personalitatea băiatului. Fiindcă Flavius e un tip, nu încapă îndoială. Și în modul cum își trage pantalonii, văd totalul lui dispreț pentru conveniențe. Mă cert adesea cu Dana din cauza lui Flavius. Îmi spune să nu mă amestec în educația băiatului, n-am nici un *drept* să mă amestec în educația băiatului. Înțeleg că și asta este una dintre armele ei de apărare. Una dintre modalitățile de a mă izola de familia ei. În care încă se vorbește despre Victor ca despre un om în viață, așteptat să vină acasă dintr-o clipă în alta. Dar au trecut aproape cinci ani de-atunci, doamne-dumnezeule!

Flavius mă pîndește. Privirea lui e șireată și malițioasă.

—Mama mai are de călcat o grămadă! — spune băiatul.

—Foarte bine, o așteptăm amîndoi să isprăvească...

—Apoi are de gătit, spune băiatul. Și de făcut curat cu aspiratorul.

Ochii îi rîd în timp ce-mi spune toate astea. E limpede că-și bate joc de mine...

—Nu te plictisești? — mă întreabă Flavius.

—Nu, nu mă plictisesc, îi răspund.

—Mătușa Carolina i-a zis lui mama c-ar trebui să te *descurajeze*, îmi spune băiatul.

—Cum să mă descurajeze?

—Nu știu, spune băiatul. A întrebat-o dacă-i mai faci *curte*... Ce înseamnă să faci curte?

—Cred că înseamnă ceva căreia cotoroaței ăleia nu i s-a făcut niciodată...

—Care cotoroață?

—Mătușa Carolina.

—Să nu te-audă mama... O iubește...

—Dar tu o iubești?

—Desigur, răspunde băiatul. O iubesc *muult*...

—Ești un mincinos! — îi spun.

—Mă cam cicălește, recunoaște băiatul. Nu-mi dă voie să beau apă cînd sînt încălzit. Și nu-mi dă voie să mă joc în nisip, să nu mă murdăresc... Dar dacă nu te murdărești, înseamnă că nu te-ai jucat... nu-i așa?

—Așa e, zic.

—O să-i spun.

— Ce?

—Că asta e și părerea ta...

—O să mă iubească și mai mult.

—Nici așa nu cred că te iubește. Zice că ce-i aia chitarist... Dacă ai fi fost *măcar* inginer...

—Ca să vezi bau-baul unde se ascundea!

—Nu există bau-bau. Mi-a spus mătușa Carolina!

Intră Dana în sufragerie. După felul cum mă privește, îmi dau seama că a auzit tot. O să iasă din nou obișnuita ceartă de duminică.

—Flavius, spune Dana, du-te pînă la doamna Costăchescu și roag-o să-mi împrumute formele pentru șarlote.

—Faci șarlote? — întreabă Flavius.

—Da, fac șarlote.

—Și-l oprim și pe Ludvig la masă?

—Nu cred că-i plac șarlottele, răspunde Dana.

—Ba îmi plac, îi spun. Mă dau în vînt după șarlote. În schimb, nu pot să sufăr *carolinele*. Îmi rămîn în gît...

Flavius pufnește în rîs și pleacă. Rămîn singur cu Dana. Deși, singur e un fel de-a spune. De pe o etajeră cu cărți ne urmărește, dintr-o fotografie, Victor. Are ochelari imenși, și fața îi este lunguiață și mirată. Seamănă cu Harold Lloyd, actorul de cinematograf din filmele mute. Dana mă privește insistent. E palidă, pînă și buzele îi sînt albe, din cauza efortului de a se stăpîni. Aș lua-o în brațe și aș săruta-o. I-aș spune că sînt gata s-o apăr, pînă la capătul vieții. De mătușile ei, de propriile ei complexe. Dar cu Dana nu se poate discuta în felul ăsta, și uneori am impresia că mă consideră unul dintre elevii ei. Cel mai rău, desigur. Oaia neagră a clasei. Repetentul. Cel veșnic aiurit, care nu înțelege nimic, și în timp ce Dana vorbește despre Neculce, el îi privește, hipnotizat, picioarele. Nu se poate ca Dana să nu aibă un asemenea elev. El a existat dintotdeauna, spre exasperarea dascălilor și deliciul școlarilor.

—Ludvig, spune Dana, am auzit tot ce-ai vorbit cu Flavius...

Vasăzică, începe bîlciul. Nu răspund nimic. Fac cîțiva pași pînă în dormitor, iau chitara pe care i-am lăsat-o lui Flavius, mă afund în fotoliu, și trec degetele peste strunele ei.

—Lasă zdrăngăneala! — spune Dana.

—Nu e zdrăngăneală, îi răspund. E o melodie pe motive din Pablo Casals.

—Nu mă interesează, spune Dana. Cearta o obosește enorm. Văd că încearcă să se stăpînească și mă simt iarăși cuprins de o duioșie blegoasă, cum ar zice, dacă mi-ar cunoaște gîndurile, Fane, conducătorul formației noastre. Fane e un dur veritabil. Mie nu-mi prea reușește poza asta. Am o predispoziție lamentabilă către reverie și patetism. Cred că o moștenesc pe mama, care lăcrimează și acum, ori de cîte ori aude un lied. Cum de l-a găsit pe tata, mai înclinat spre cîntecul de lume, însoțite de un pahar zdravăn de vin și o friptură în sînge, a rămas pentru mine un mister.

—N-o să putem fi niciodată *împreună* cu felul ăsta al tău de-a proceda, spune Dana.

—Nu știu ce înțelegi tu prin *împreună*, îi spun. Soluția unei căsnicii te revoltă. Ideea unei legături îți repugnă. Nu ne rămîne decît să ne certăm.

—Ai dat buzna în viața mea, spune Dana. Nu e un sistem...

—Ai dreptate. Nu e un sistem. Dar să mă bată Dumnezeu dacă dragostea are un sistem.

—Nu mai sîntem copii, spune Dana. Nu ne putem lăsa copleșiți de sentimente.

—Sigur, ești bătrînă ca nevasta lui Matusalem, dacă Matusalem a avut nevastă. Ai douăzeci și șapte de ani!

—Douăzeci și opt...

—Perfect. Și eu am tot atît. Așteptăm să împlinim fiecare o sută de ani, și la aniversarea bicentenarului mergem să ne binecuvînteze nemuritoarea mătușă Carolina.

—Nu știu ce ți-a cășunat pe mătușă Carolina. Nici n-o cunoști.

—Eu... *eu* n-o cunosc? Nu este zi, nu este oră, nu este minut să nu mă izbesc de ea. Să nu-mi spună ce am voie și ce n-am voie să fac. Să nu-mi dea cu tifla... Auzi! *Eu* n-o cunosc pe mătușă Carolina!

—N-o cunoști, repetă Dana. Și voiam să-ți spun că ne-a invitat, azi după-amiază, la ea. Vrea să te știe.

—Uite ce mărinimoasă e!

—Ar trebui să te schimbi, spune Dana. În hainele astea, nu cred c-o să-i plăci.

—O să-mi pun fracul. Și un melon englezesc pe vârful capului. Și monoclu.

—Ai un mod de a te comporta absolut imposibil.

—În regulă, spun. Nu-mi rămîne decît să mă duc din nou la grădiniță. Cu Flavius de mîină.

—Lasă-l în pace pe Flavius, spune Dana. Îl strici.

—Tu îl strici, zic. Tu și mătușele tale. Nu-i lăsați copilăria.

—Asta n-am să tolerez, spune Dana. Te-am rugat să nu te amesteci în viața lui Flavius. Încerci să-i cîștigi bunăvoința, făcîndu-i toate mendrele. Nu e un sistem.

—M-ai înebunit cu sistemele tale! Sînt om, nu computer. N-am nici un fel de sistem. Fac totul fără sistem. Slavă domnului!

—Îmi pare rău, spune Dana, dar în felul ăsta nu mai putem continua.

—Să continuăm — ce? Dacă n-am început nimic, n-avem ce să continuăm...

—Vrei totul în goană, spune Dana. Nu sînt expres.

Mă privește dezolată. Din nou, simt nevoia s-o îmbrățișez. S-o apăr. E un sentiment cam vetust, recunosc. Ideea asta fixă a bărbaților, că femeile trebuie să fie protejate, nu se potrivește cu felul de-a fi al Danei. E prea voluntară spre a avea nevoie de un protector. Mai curînd, ea este făcută pentru a oferi protecție. Mă gîndesc cu invidie la Victor, dacă gîndul de a invidia un mort nu este, cumva, prea macabru. Sînt sigur că a fost un soț fericit. Sînt sigur că tandrețea echilibrată a Danei i-a oferit o căsnicie senină și calmă. Ceea ce nu e cazul cu mine și cu Dana.

Se deschide ușa. Intră Flavius. Ne cîntărește dintr-o privire.

—V-ați certat, spune băiatul. Cum vă lasă omul singuri, cum vă certați.

—Nu e treaba ta, spune Dana.

Se întoarce spre mine.

—Te rog acum să pleci, spune Dana. Ne vedem după-masă. Mătușa Carolina ne așteaptă pe la cinci.

—Nu vin la nici o mătușă Carolina, spun.

—Și te rog... pune-ți măcar o cravată, spune Dana.

—Nu-mi pun nici o cravată, spun.

Plec, cu gândul de a nu mai reveni niciodată.

Ludvig Voicilă (II)

Dar, firește, după-amiază la cinci mergem la mătușa Carolina. Cravata mă strânge pînă la sufocare. Pășesc țeapăn între Dana și Flavius. Părem o fericită familie, la clasica plimbare de duminică. Singurul dintre noi care-și păstrează simțul umorului e Flavius.

—Ești ca un ginere, îmi spune Flavius.

—Asta și sînt, îi răspund.

O privesc pe Dana. E rezervată și demnă. Poartă un taior de stofă gri, care îi dă un aer sever. E profesoară pînă în vârful degetelor. Și unei profesoare nu-i poți spune că o iubești. Ar putea, ca represalii, să te întrebe cînd s-a născut Bolintineanu. Gîndul ăsta mă face să izbucnesc în rîs.

—Ce te-a apucat? — mă întrebă Dana.

—Nimic, zic. Mă gîndeam la Bolintineanu.

—Nu văd nici un motiv de rîs în asta, spune Dana.

Mătușa Carolina stă lîngă Foișor, pe strada Iancu Cavalier de Flondor. Ideea că există cu adevărat o asemenea stradă îmi dă o stare de bună dispoziție. Rîd cu lacrimi, nu mă pot opri, și Flavius rîde și el, din spirit de solidaritate între bărbați. Dana ne privește revoltată.

—Sînteți doi caraghioși,! — spune Dana.

Eu iac gesturi desperate, mă deschei la gulerul cămășii. Lacrimile îmi curg pe obraji, rîsul gîlgîie în cascade, încît trezesc din somn un cîine bătrîn și surd, care nu știe dacă e cazul să latre sau s-o ia la fugă. Optează, înțelept, pentru ultima soluție.

—Dacă nu încetezi, spune Dana, mă urc cu Flavius în troleibuz și te lăsăm aici.

—O să încetez, zic. Amintește-mi de ceva trist. De ultimul spectacol pe care l-am văzut la „Savoy”. Sau de iarna cînd au murit cangurii.

—Ce sînt cangurii? — mă întrebă Flavius.

—Niște animale care cresc în Africa.

—În Australia! — mă corectează, prompt, Dana.

—Sau în Arctica, spun. N-am fost niciodată tare la geografie.

—Zăpăcești copilul, spune Dana. Nu e un sistem...

—În Arctica, repet încăpățînat. Altfel n-ar fi avut de ce să moară.

—Au murit toți?

—Toți. Afară de micul cangur Billy. Odată o să-ți povestesc cum l-a salvat canguroaia Elisabeth pe micuțul Billy.

—E trist? — mă întrebă Flavius.

—Da, zic, e trist.

—Atunci nu vreau să-mi povestești...

—Sfârșitul e vesel, spun. Micuțul cangur Billy se căsătorește cu micuța pinguină Brigitte.

—Isprăvește cu prostiile, spune Dana.

—E *foarte important* dacă s-au căsătorit, nu? — mă întrebă Flavius.

—Da, zic, e foarte important. O mătușă a micuței Brigitte, o pinguină bătrână, grasă și afurisită, s-a opus căsătoriei.

—Și? — mă întrebă Flavius.

—Și a mâncat-o o balenă. Am auzit c-o să aducem balene și-n București, zic.

Povestea cu balenele o face pe Dana să rîdă. Cum poate schimba rîsul un om! Ochii ei se luminează brusc, izbucnesc într-un verde de iarbă crudă, buzele îi devin umede și carnoase. Apoi, Dana își recompune mîna serioasă, trăsăturile ei își pierd strălucirea, se înăspresc.

—Ți-am descoperit călcîiul lui Achile, îi spun. Cînd rîzi, ești vulnerabilă. O să învăț anecdote și o să te fac să rîzi tot timpul.

Dana mă prinde de braț și mă privește intens. Acum e acum! Cred că vrea să-mi spună o vorbă frumoasă. Dar îi cer prea mult. Trage o gură de aer în piept:

—Mătușă Carolina stă la numărul patruzeci, spune Dana.

—Mulțumesc pentru informație, zic.

—Te rog să-ncerci să fii drăguț, spune Dana.

Apoi, către Flavius:

—Și tu să nu vorbești ce nu trebuie!

—Ce nu trebuie să vorbesc? — întrebă Flavius.

—Măgării, răspunde Dana.

—Ce sînt măgăriile?

—Știi tu, spune Dana.

—Ba nu știu, spune Flavius.

—În regulă, mă predau, spune Dana.

Îmi pune din nou mîna pe braț.

—Încearcă să fii drăguț, spune Dana.

Indicațiile de regie ale Danei sînt cam generale. Flavius nu știe ce sînt măgăriile. Eu nu știu cum să fiu drăguț. Încerc, totuși, să fiu drăguț încă de la ușă, în timp ce Dana apasă pe butonul soneriei. Afișez un zîmbet șters și simt cum mă dor fălcile de atîta surîs. Probabil că așa arată un comisvoiajor, cînd își prezintă mărfurile. Se aud pași tîrîți, de parcă cineva umblă pe glaspapier. Ușa se deschide și apare o bătrînică bondoacă, nostimă foc. Știu că e deplasat să spui despre o persoană în vîrstă că e nostimă, dar adevărul e că nimic nu i se potrivește mai bine decît acest adjectiv. Bătrîna mă privește, și să mă bată Dumnezeu dacă nu-mi face cu ochiul!

—Săru-mîna, mătușă Axinia, spune Dana. Dînsul e Ludvig.

Vreau să mă prezint ceremonios, însă nu am timp. Mătușa Axinia începe să vorbească, și din când în când îmi face cu ochiul.

—Ca să vezi, zice mătușa Axinia. Am *crhezut* că Ludvig *arre barhbă*.

Graseiază într-un fel inimitabil, și chestia asta îi dă un farmec extraordinar. Știu acum de ce mi s-a părut, încă de la început, atât de nostimă. Seamănă cu personajele comice din operele vieneze. Îmi amintește de Maria Vauvrina.

—*Carrolina*, zice mătușa Axinia, vă *rroagă* să poftiți în salon.

Intrăm în salon. E o cameră atât de întunecoasă, încât mi se pare că dau bună ziua pereților.

—Dînsul e Ludvig, spune, iarăși, Dana.

Aud un „aha” și un „luați loc, vă rog”.

Nu văd nimic, și povestea cu așezatul pare o glumă bună. Dana își dă seama de situație.

—Mătușă Carolina, spune Dana, poate aprinzi veioza.

—Da, se aude o voce ca de ventrilog, care pare că vine din plafon. Îmi cer scuze oaspetelui nostru, dar am stat în penumbră din cauza unei migrene.

Spune „oaspetele nostru”, cu o voce de parc-ar înghiți nisip. Și chestia cu penumbra e nemaipomenită. Sînt curios ce înseamnă, pentru invizibila mătușă Carolina, întunericul. În sfîrșit, se aude un clic și se aprinde veioza. Închid, instinctiv, ochii. Când îi deschid, rămîn cu gura căscată. Să mă ia naiba dacă nu mă aflu în plin Dickens! Camera, mai mult înaltă decît lungă, seamănă cu o colivie pentru oameni. E atât de plină de praf, încît în jurul veiozei praful pare un roi de muște. Perdelele sînt dublate de fișii de pluș, avînd o culoare incertă, și în colțurile ferestrei văd niște pînze de păianjen respectabile, pline și ele de praf, dacă se poate spune așa. Cred că proprietarul lor, adică păianjenul, a murit de bătrînețe.

În sfîrșit, o dibui pe mătușa Carolina. Dezamăgire totală. Nu seamănă cu cea din închipuirea mea, n-are nimic din înfățișarea unui plutonier major ieșit la pensie. E subțire, cu părul platinat, cu niște ochi negri, scormonitori. Îmi zîmbește. Îi zîmbesc. Zîmbetul ei se întinde pe toată fața. Zîmbetul meu devine extraplat. În regulă. La zîmbete, scorul este egal. Urmează mingea de break.

—Îmi permiteți, doamnă, zic eu, cu o politețe ceremonioasă, care sunt că dă fiori Danei. Mă cheamă Ludvig. Ludvig V-oicilă.

—Încîntat, domnule Voicilă, spune mătușa Carolina. Dana mi-a vorbit frumos despre dumneata...

Spune toate drăgălășeniile astea cu un ton de iceberg, presupunînd că ghețarii ar putea vorbi. Mă pregătesc să-i răspund, cînd aud un șuierat ca de șarpe. Privesc în partea de unde vine șuieratul. Sînt gata să fac un infarct. Pe o dormeză, înfășurată în plăpumi ca în scutece, doarme o bătrînă. Dar ce zic eu bătrînă! Este cea mai bătrînă persoană cu putință. Are un cap țuguiat, ca o minge de rugby, și lipsa dinților dă bărbiei posibilitatea de a face cele mai ciudate mișcări. Nasul are, de asemenea, o

autonomie totală, urcînd și coborînd în ritmul respirației.

—E mama, spune mătușa Carolina, văzînd că o privesc pe bătrîna cu ochii holbați.

—E bunica mea, adaugă Dana. Și străbunica lui Flavius.

Gîndul că Dana ar putea ajunge cu nasul la bărbie și cu bărbia la ceafă mă îngrozește. Caut un punct de sprijin. Îl privesc pe Flavius. Felul cum stă pe scaun, cu mîinile împreunate, cu o figură spășită, de pastor anglican, îmi dă curaj. E clar că în următoarele zece secunde va face o boacăna. Am greșit cu două secunde.

—Mătușa Carolina, întreabă Flavius, ce înseamnă migrenă?

—Adică mă doare capul, spune mătușa Carolina.

—Lasă, Flavius, spune Dana. Mătușa Carolina e obosită.

Prea tîrzie intervenția. Flavius atacă decisiv:

—Ar trebui să te recăsătorești, spune Flavius.

Tăcere de monument funerar. Se aude doar șuieratul bătrînei doamne înfocolită în plăpumi.

—Ar trebui să te recăsătorești, repetă Flavius. Așa spune mătușa Axinia despre mama, cînd o doare capul.

Bătrînica nostimă se rostogolește pe scaun și sughițe. Mătușa Carolina o privește cu ochii ei negri și scormonitori.

—Flavius, spune Axinia, ești un demon!

—Ce înseamnă demon? — întreabă Flavius.

E rîndul meu să intervin. Indicațiile de regie ale Danei s-au dat peste cap.

—Un drac, spun. Cu cornițe și coadă.

—Eu n-am cornițe și coadă, spune Flavius.

—Încă nu le ai, spun. O să-ți crească mai tîrziu. Și nici nu-i nevoie neapărat să-ți crească. Sînt tot felul de draci pe lumea asta, care n-au coarne.

—Dar ce au? — întreabă Flavius.

—Limbă, zic. Limbă și gheare.

—Ludvig, încetează, te rog, spune Dana.

Observ, domnul Voicilă, că aveți un sistem cu totul personal de a vorbi cu copiii, spune mătușa Carolina.

Slavă domnului, s-a ajuns iar la sistem. Nu privesc spre Dana.

—Doamnă, zic, sistemul meu infailibil este lipsa sistemului. I-am explicat și nepoatei dumneavoastră că nu sînt un computer și nu mă programează nimeni. Vorbesc cum mă taie capul.

— Aha, face mătușa Carolina.

— Ludvig vrea să spună că e spontan și sincer, intervine Dana.

Și mă privește cu ochi mari și rugători. Mi-e milă de Dana, și o iubesc, acum, mai mult ca

oricînd. — Aha, face, iarăși, mătușa Carolina.

Se pare că această unică onomatopee — sau ce-o fi acest „aha”, trebuie s-o întreb pe Dana cu primul prilej — ține loc, adesea, la mătușa Carolina, de orice altă conversație. În felul ăsta vizitele se scurtează simțitor....

—Poate că *dorriți* un ceai, spune mătușa Axinia.

Nu așteaptă răspunsul, și pleacă în bucătărie, cu modul ei simpatice de a merge tîrșind picioarele.

Cuvîntul „ceai” are un efect înviorător asupra bătrînei doamne din scutece. Deschide ochii, și nasul cercetează împrejurimile, ca un periscop de submarin.

—Vreau, spune bătrîna doamnă. Vreau și eu.

Are o voce de mitropolit, după o noapte petrecută în pivnițele patriarhiei.

—Da, mamă, spune mătușa Carolina. O să luăm imediat ceaiul.

—Săru-mîna, bunico, spune Dana. Dînsul e Ludvig, adaugă Dana, nu prea convinsă că numele meu face vreo impresie asupra bătrînei doamne.

Aceasta mă privește cu ochi apoși. Nasul și bărbia ei fac volute grațioase, în timp ce mă cercetează.

—Cine ești? — mă întreabă bătrîna doamnă.

—Ludvig, spun.

—Care Ludvig?

—Un prieten, spun. Un prieten de familie.

—Nu te cunosc, spune bătrîna doamnă.

—Ți-am vorbit despre el, spune Dana.

—Nu mi-ai vorbit, spune bătrîna doamnă.

—Nu trebuie să te enervezi, spune mătușa Carolina.

—Știu eu ce trebuie și ce nu trebuie, spune bătrîna doamnă.

Și mă privește iarăși, cu felul ei unic de a folosi nasul ca un periscop.

—Cine ești? — mă întreabă bătrîna doamnă.

Vasăzică, o luăm de la început. E bine...

—Ludvig, spun.

—Care Ludvig?

—De la gară, spun. V-am adus bagajele.

—Nu e un sistem, spune mătușa Carolina, privindu-mă cu buzele strînse.

Dar se dovedește că tocmai lipsa mea de sistem dă roade.

—Ai adus bagajele? — mă întreabă bătrîna doamnă.

—Da, spun.

—Bine că nu s-au furat, spune bătrîna doamnă.

I-am dat un subiect de conversație excelent, pe care-l întoarce pe toate părțile.

—La gară se fură, continuă bătrână doamnă. Știu sigur că se fură. Când am fost la Videle, mi s-a furat o pălărie. Era din dantelă și cu voal.

Amintirea asta, probabil dinaintea primului război mondial, o însuflețește nemaipomenit.

—A fost un război mare, spune bătrână doamnă. N-am vrut să plec din Videle pînă nu mi se dă pălăria. Șeful de gară mi-a spus că nu poate ține trenul pe loc, dar eu i-am spus că nu-mi pasă de trenul lui.

—Bine, mamă, spune mătușa Carolina. Nu te mai agita.

—Nu te interesează ce fac eu! — spune bătrână doamnă.

—Ce înseamnă agita? — întreabă Flavius.

Nu-i răspunde nimeni, așa că băiatul se vede îndreptățit să treacă iarăși la atac.

—Bunico, întreabă Flavius, te-a mîncat vreodată lupul?

—Ești un obraznic! — spune Dana.

Intră mătușa Axinia cu ceaiul. Bătrână doamnă se ridică în vârful patului și se uită în farfurii.

—Vreau și eu! — spune ea.

Primim toți cîte o ceașcă de ceai, și încă o farfurioară, cu un obiect neidentificat pe fundul ei. Beau o înghițitură de ceai. Are gust de terebentină, deși, sincer să fiu, n-am băut niciodată terebentină, ca să știu cum este. Duc la gură lingurița cu obiectul neidentificat din farfurioară. Greșelile se plătesc. Și chiar dacă numai cine nu muncește nu greșește, cred că o viață de muncă nu m-ar spăla de această greșală. Ce să vă mai spun! Țin în gură un pietroi uns cu clei. Pietroiul se lipește imediat de cerul gurii și nu se îndură să plece de acolo. Fac neghiobia să încerc să-l dezlîpesc cu limba. Limba se prinde instantaneu în capcană. Cred că pietroiul funcționează pe sistemul hîrtilor lipicioase de pe vremuri, numite, foarte sugestiv, moartea muștelor.

—Este *șerrhbet* făcut de *Carrolina*, zice mătușa Axinia.

Încerc să adresez un compliment, dar limba mea nu poate emite decît un soi de cotcodăcit. Între timp, timpanele îmi sînt sparte de clefăitul bătrînei doamne. Faptul că n-are dinți o avantajează, pietroiul avînd mai multă libertate de mișcare. În schimb, dantura mea începe să dea semne de neli-niște. Dacă nu rămîn știrb din afacerea asta, înseamnă că am o dentiție de urangutan.

—E bun, spune bătrână doamnă. Mai vreau.

Mătușa Carolina îi întinde farfuria ei. Mi-e clară acum șmecheria. Nimeni nu se-ncumetă, cu excepția bătrînei doamne, să ducă la gură compoziția mătușii Carolina. Eu am fost mielușelul sacrificat.

—Înțeleg că sînteți chitarist, domnule Voicilă, mi se adresează mătușa Carolina.

Pronunță cuvîntul „chitarist” de parc-ar avea gura plină de zeamă de lămîie.

Nu pot, deocamdată, să răspund. Închid ochii și înghit, cu orice risc, pietroiul. Acesta se

rostogolește în esofag, și cred că va rămîne acolo pînă la adînci bătrînețe.

—Da, doamnă, spun, sînt chitarist.

—E o meserie sau o pasiune? — mă întrebă mătușa Carolina.

Cred că i-ar fi stat bine în rolul Marelui Inchizitor. Are un fel de a pune întrebări — cu o blîndețe de tigru la pîndă — dincolo de care se zăresc flăcările rugului purificator.

—E o pasiune care a devenit meserie, spun.

—Aha! — face mătușa Carolina.

—Ludvig a absolvit Conservatorul, spume Dana. Și-a ales chitara după aceea.

—Aha! — spune, iarăși, mătușa Carolina.

—Cîntă într-o formație care a luat și distincții internaționale, completează, conștiincios, Dana.

—Aha! — spun eu, înainte ca același sunet să-l scoată mătușa Carolina.

Flavius sesizează imediat intenția mea persiflantă.

—Ludvig te imită! — o anunță el, mulțumit, pe mătușa Carolina.

—Observ, spune mătușa Carolina. Nu s-ar putea zice că domnul Voicilă este din cale-afară de amabil cu o bătrînă.

—Dumneavoastră nu sînteți bătrînă, spun.

—E un compliment? — întrebă mătușa Carolina.

—E o constatare, spun. Dumneavoastră nu sînteți bătrînă. Sînteți nemuritoare. Dumnezeu nu e mai bătrîn decît acum cinci mii de ani, cînd a stat de vorbă cu Moise, pentru că e nemuritor.

—Cine e Moise? — întrebă Flavius.

—Un personaj biblic, răspunde, cuminte, Dana.

—Mătușă Carolina, întrebă Flavius, tu ai stat de vorbă cu Moise?

— Se pare că da, răspunde, numai zîmbet, mătușa Carolina. Cel puțin așa îmi dă de înțeles domnul Voicilă.

—Ludvig a vrut să spună altceva, intervine Dana.

Și mă privește, iarăși, cu ochi mari și rugători. „Te iubesc, fetițo, îi spun, în gînd, dar n-am ce-ți face! Tu ai vrut-o. Tu m-ai adus în bîrlogul lupoaicei.”

—Poate că domnul Ludvig ne cîntă ceva, spune mătușa Axinia.

Și-mi face, grațios, cu ochiul. Îi fac și eu cu ochiul, ceea ce provoacă mătușii Axinia o roșeață veritabilă.

—În tinerrețe, spune ea, cîntam frumos.

—Nu e cazul, spune mătușa Carolina.

Dar mătușa Axinia nu mai poate fi oprită.

Mă privește cu cochetărie, tușește delicat, și începe să cînte. La început vocea îi tremură, apoi devine clară și duioasă. Cîntecul o transformă. Recunosc melodia, e o romanță veche, pe care Fane

a transpus-o pe ritm de rock, dar așa cum o interpretează acum mătușa Axinia, cu un patetism ușor desuet, cântecul are o noblețe aparte. „De ziua nunții tale-ți *scrrhiu*, acum câteva *rânduri*” — cântă mătușa Axinia. Preiau melodia din zbor, și o acompaniez în surdină. Cînt vocea a doua, și mătușa Axinia urcă un pic registrul. Să mă bată Dumnezeu dacă nu alcătuim un duet de zile mari! Dana e în alertă. Flavius aplaudă. Mătușa Carolina pare o bucată de zahăr muiată în chinină.

În sfîrșit, mătușa Axinia se oprește. Mă ridic de pe scaun și îi sărut mîna. Bătrînica nostimă roșește din nou, și-și trece mîna prin păr, cu un gest tineresc.

—Cine cântă acolo? — întreabă bunica.

—Axinia, răspunde mătușa Carolina.

—Fetei ăsteia i-a venit întruna să cînte, spune bătrîna doamnă.

Se uită la mine, concentrată. E clar că va întreba cine sînt. Păcat că n-am făcut un pariu. L-aș fi cîștigat.

—Cine ești? — mă întreabă bătrîna doamnă.

—Ludvig, spun.

Bunica privește spre Dana. O privire lungă și stăruitoare.

—Unde e Victor? — întreabă bătrîna doamnă.

Întrebarea cade ca o lovitură de la unsprezece metri în minutul nouăzeci al unui meci de fotbal. Nu crîcnește nimeni.

—Unde e Victor? — repetă întrebarea bătrîna doamnă.

—Lasă, mamă, spune mătușa Carolina.

—Cred că e cazul să plecăm, spune Dana.

Ochii îi plutesc în lacrimi, și e atît de îndurerată, încît simt un val de tandrețe cum îmi strînge inima. Dana nu merită o asemenea soartă. E o femeie frumoasă, inteligentă, echilibrată, care mai are în fața ei cel puțin zece ani de tinerețe. Dar dacă nu se smulge din colivia asta, va deveni o neurastenică. Și eu n-am s-o las pe Dana să ajungă bătrîna și uscată la nici treizeci de ani.

Ieșim din casă. E o seară de început de iunie, friguroasă, de parcă ne-am afla în martie.

—Flavius, spun, închide ochii.

—De ce? — mă întreabă băiatul.

—Fiindcă vreau s-o sărut pe maică-ta.

Flavius închide, încîntat, ochii și începe să numere. Nu ajunge la zece, cînd eu o îmbrățișez pe Dana și o sărut, în fugă, pe tîmplă. Dana tremură ca o fetiță de școală.

—Ce faci? — spune Dana. Nu trebuie să...

Se lipește de mine, mă sărută lung pe buze. Apoi începe să plîngă. O țin în continuare în brațe și înțeleg de ce doctorul Faust a cerut clipei să rămînă.

—Gata? — întreabă Flavius.

—Gata! — spun.

Băiatul deschide ochii și ne privește.

—Flavius, spun, am onoarea să-ți declar oficial că o iubesc pe Dana Rogoz.

—Cine e Dana Rogoz? — întreabă Flavius.

—Maică-ta, spun.

—Termină, spune Dana. Terminați amândoi. Sînteți doi...

—Caraghioși! — spun.

—Caraghioși, spune Dana. Și vă iubesc... Continuă să plîngă cu sughituri, eliberată de o mare povară. Simt un nod în gît, și îmi dau seama, iremediabil, că nu sînt un dur.

Dana Rogoz (I)

De cum intru în casă, mătușa Axinia îmi arată, triumfătoare, un borcan cu iaurt, înăuntrul căruia se distinge o bucată de sticlă. Are întotdeauna cele mai fantastice ghinioane la cumpărături. Vînzătoarea de la pîine nu-i dă niciodată restul, frișca este de fiecare dată acră, țărani din piață îi strecoară merele cele mai verzi. Sînt de mult convinsă că mătușa Axinia joacă de bună voie și cu multă plăcere acest rol. Are nevoie, zilnic, de evenimente, și veșnicele ei conflicte cu aprozariștii, cu băcanii, cu precupeții îi dau o stare de frenezie voioasă, care o mențin în formă.

Cînd aveam vîrsta lui Flavius, mătușa Axinia continua să fie, în familia noastră, un subiect interzis. Despre ea se vorbea în șoaptă, fără să i se pomenească numele. „*Femeia aia*” — spunea Generalul, adică bunicul, cînd trebuia, neapărat, să pomenească de mătușa Axinia. Părinții mei mă avertizaseră să nu pun nici un fel de întrebări asupra *persoanei*. „De ce să nu pun nici un fel de întrebări?” — îmi interogam părinții, așa cum procedează, acum, Flavius. La care primeam un răspuns invariabil: „De aia. Fiindcă ești mică și nu înțelegi».

Firește că aceste interdicții îmi sporeau curiozitatea. Și apelam la tot felul de subterfugii pentru a afla ce grozăvie anume determinase excomunicarea mătușii Axima din familie. Copiii sînt extrem de inventivi cînd vor să afle ceva, și cred că această calitate (sau defect?), în care Flavius mă moștenește, o aveam cu prisosință.

Îmi aduc bine aminte de o după-amiază în care, în sufrageria întunecoasă, întreaga familie, în frunte cu Generalul, se afla la ora solemnă a ceaiului. Bunica, gurmandă din cale-afară, pregătea tot felul de sandvișuri și prăjiturele, pe care le mîncea, îndeobște, de una singură, pentru că aveau un gust îndoielnic, nici ea, nici celelalte femei din casă neavînd cine știe ce aplicație către bucătărie. Generalul își turna ceaiul într-o farfurie adîncă, din care sorbea zgomotos, mușcînd, la intervale regulate, dintr-o bucată de zahăr cubic. Barba lui mare, mai curînd decolorată decît albă, obsesia copilăriei mele, intra pe jumătate în farfurie, și eu priveam hipnotizată acest spectacol, deși simțeam o greață teribilă, care-mi provoca frisoane. Cred că tata intuia starea mea, dar nu îndrăznea să intervină în vreun fel, el fiind considerat în familie, cum aveam să-mi dau seama mai tîrziu, un tolerat, cu toate că salariul lui era, prin anii șaizeci, principala sursă de subzistență a casei. Mama nu era prea atentă la „fasoanele” mele, mă iubea, desigur, dar în felul ei distrat și cam aiurit, și cred că, dac-aș fi dispărut de acasă, aproape că n-ar fi observat acest lucru. Mătușa Carolina se ocupa de educația mea — și o făcea conștiincios, dar fără o participare afectivă. Singura persoană de care mă simțeam cu adevărat atașată era tocmai „femeia aia” — mătușa Axinia. Venea, din cînd în cînd, pîndind plecarea Generalului spre una dintre prăvăliile de la care se întorcea, victorios, cu trofeele cele mai neașteptate. Intra în bucătărie, cu o timiditate tristă și vinovată. Nu-i vorbea nimeni, de parcă n-ar fi existat. Doar atunci cînd mă găsea numai pe mine, mătușa Axinia se înviora. Mă strîngea în brațe — mirosea frumos, sau poate, mai

curînd, ciudat, a flori de cîmp — și ochii i se umpleau de lacrimi. „*Drrhaga* mea, *prrhințesa* mea”, mă alinta mătușa Axinia, apoi îmi cînta melodii stranii, cred că le inventa chiar atunci, și eu aveam de fiecare dată impresia că mă transform într-o mică sălbăticiune, împlînzită de o vrăjitoare cumsecade și plîngăcioasă, pe care nimeni n-o putea zări în afară de mine. „*Drrhaga* mea, *prrhințesa* mea, cît ai să mai *sufferi* și tu! — mă căina mătușa Axinia. De ce nu te-ai născut băiat?»...

În după-amiaza de care-mi amintesc, toți ai casei uitaseră de mine, preocupați de un eveniment care îmi scăpa, și pe care îl simțeam, totuși, instinctiv, că este în legătură cu mătușa Axinia. Izbutisem să intru sub masă, ferindu-mă de pîslarii înnoroiți ai Generalului, pe care acesta îi purta întotdeauna, indiferent de anotimp.

—Are ce-a meritat! — spuse Generalul, cu o satisfacție triumfătoare, sorbind în felul său zgomotos din farfurioara cu ceai.

—Și... e cert? — întrebă, cu timiditate, tata.

—Adică vrei să spui că sînt mincinos!

—se irită Generalul.

—Dar vă asigur că nici nu m-am gîndit! — se scuză, parcă înspăimîntat, tata, care i se adresa Generalului doar cu pronumele de reverență.

—Să te gîndești, domnule, să te gîndești întotdeauna! — rosti, marțial, Generalul. Civili n-au prea dezvoltat simțul onoarei, dar la noi în garnizoană, pentru un asemenea afront, ajungeai la duel! Pac, pac, pac!

—Ajungeai în șanț! — spuse bunica. Veneai acasă pe trei cărări de la șantanul Didinei. Asta vă era duelul...

—Femeia lui dumnezeu, întreci măsura!

—se înfurie Generalul. Nu admit să-mi terfelești amintirile!

—Am și văzut-o zilele astea pe Didina, continuă, calmă, bunica. A făcut un tender cît turla bisericii și i-au căzut toți dinții. „*Șe fașe domnul șeneral?*” — m-a întrebat, fiindcă nu mai poate vorbi de știrbă ce e, și eu i-am răspuns că domnul șeneral fașe pe el...

—Nu, asta nu mai rabd! — aproape că mugii Generalul. Intentez divorț... Grave insulte aduse reputației mele... Incompatibilitate cu demnitatea personală... Lipsă de loialitate... Pac, pac, pac!

La fiecare dintre aceste învinuiri, ca și la „pac-pac”-urile pe care le slobozea chiar ca dintr-o pușcă, bătea cu pumnul în masă, încît eu, care stăteam dedesubt, aveam impresia că toți acești pumni se opresc în creștetul meu.

—Și totuși... ce s-a întîmplat cu *persoana*? — întrebă, cu vocea ei întotdeauna egală, mătușa Carolina.

—*Persoana, femeia aia* a rămas orfană! — spuse, mulțumit, Generalul. Individul a lăsat-o și pe ea, după ce i-a tocat bănuții.